

Medlem Hr. Hagbart Berg berørte det slet ikke, berørte slet ikke en af de allervigtigste prisdrivende Faktorer i Huslejen. Det forekommer mig, at en saa højt begavet Mand og glimrende Taler, som det ærede Medlem sikkert er, har bevæget sig i en Serie af Hukommelsesfejl, Fejltagelser og Mistydninger af dette dog ikke ellers saa særlig vanskelige Emne. Men Tiden er jo inde nu til, at det ærede Medlem og hans Partifæller kan komme op og gendrive de Betragtninger, som det ærede Medlem Hr. J. Chr. Jensen saa udmærket har fremstillet, og dem, jeg i al Beskedenhed søger at supplere dem med.

Vi er altsaa, som jeg begyndte med at sige, enige med Venstre i, at der bør bygges billige Huse. Spørgsmaalet er saa: Hvorledes skal man fremstille disse billige Huse? Jeg mener ikke, at man skal slaa ned paa Murersvendene, og jeg tror heller ikke, at nogen har særlig Lyst til dette Arbejde efter den Fremstilling, vi har faaet af Bygningshaandværkerens Liv. Men vi skal se, om der ikke er en anden Vej at gaa til Fremstilling af billige Huse end netop at nedsætte Lønnen og forlænge Arbejdstiden, og det forekommer mig, at det er der. Det er denne at forbyde Bankerne at tage den høje Udlaansrente, de i en meget lang Aarrække har taget. Det finder jeg nemlig ganske meningsløst at tillade dem. Jeg har tillige her i Tinget berørt det Emne, og andre ærede Medlemmer har ogsaa berørt det, blandt andet de ærede Medlemmer Hr. J. Chr. Jensen og Hr. Lømvig-Müller, men det er alligevel ikke trængt tilstrækkeligt ind i Folks Bevidsthed, det meningsløse og uretfærdige i, at Bankerne har Hals- og Haandsret over Næringslivet i Danmark og frit og uhindret kan fastsætte den Udlaansrente, de selv ønsker at kræve. Vi kender Bankerne fra Krigens Tid, da tog de fat med haarde Næver paa alle dem, der skulde laane Penge hos dem, men de glemte at give Indskyderne en ordentlig Rente for deres Penge, og derved fremkom der dette skrigende Misforhold, denne kolossale Fortjeneste, som Bankerne i Virkeligheden har haft. At Bankerne saa senere har indladt sig paa vidtløftige Spekulationer, kan ikke bebrejdes Offentligheden, det er Bankledernes Skyld. Men Bankerne har altsaa Ret til at fastsætte den Diskonto, de ønsker. Nu har vi jo her i Landet en Udlaansrente af 5 pCt., men hvor mange Mennesker faar vel i Virkeligheden Laan til 5 pCt.? Sikkert ikke ret mange. Nej højere op! Man sjakrer med Bankerne, som man nu kan

komme til Rette med dem, men højere op med Udlaansrenten! Men i England er der fastsat en Diskonto paa 3 pCt., det er den officielle Rente der; her er den 5 pCt., i Nordamerika er den 4½, i Svejts 3 og i Holland 4. Man ser altsaa, at Danmark ingenlunde staar blandt de Lande, der har den laveste Udlaansrente. Men hvorfor øver Rigsdagen og Regeringen ikke sin Indflydelse paa dette meget vigtige Spørgsmaal? Man siger: Ja, men det kan vi ikke, for vi har ingen Ret til det. Man hvad har en Regering ikke Ret til, og hvad kan en Regering ikke gøre, naar den virkelig har Villie dertil! Endnu en Gang: Det er meningsløst, at dette at laane andres Penge ud til andre solide Mennesker skal være en af de mest glimrende Forretninger, der findes i Danmark, det er meningsløst, at dette Forhold bliver ved at eksistere. Altsaa, ned med Udlaansrenten, det vil i Virkeligheden bevirke en betydelig Dalen i Omkostningerne ved Husenes Opførelse, samtidig med at Renten falder, stiger Obligationerne, og det bliver billigere at bygge. Jeg skal fremføre et ganske kort Eksempel fra Havebyen „Grøndalsvænge“. Det gennemsnitlige Kurstab ved Prioritetslaanene fordeler sig pr. Hus saaledes: I 1915 var disse Kurstab 195 Kr., i 1917 528 Kr. og i 1920 3 651 Kr. Denne store Forskel skyldes Forskellen i Obligationernes Kurs, der atter staar i Forbindelse med en høj eller lav Bankrente. Altsaa, et af de Momenter, som burde tages i Betragtning, naar man taler om en fornuftig Boligpolitik, er dette, at man bør faa Obligationerne til at stige, ved at Udlaansrenten nedsættes, og det Princip, at Ståten har Indseende med Fastsættelsen af Udlaansrenten, bør hævdes fuldt ud.

Som man ser, er jeg stadig meget langt fra at være enig med det ærede Medlem Hr. Hagbart Berg, idet denne, i alt Fald hidtil, kun har talt om Murersvendenes høje Løn. Ak, er det ikke sørgeligt at tænke sig, at denne kløgtige og veltalende og højtbegavede Mand, som han absolut maa være, siden han bliver sat til at være Ordfører i denne vigtige Sag, ikke kan opdage andet, skønt han har anvendt Forstørelsesglas for at faa Spørgsmaalet plastisk og klart fremstillet. Ned med Lønningerne, det er Kvintessensen af Venstres Nationaløkonomi. Ak, hvilken Spillen Fallit.

Maa jeg til Slutning nævne et Spørgsmaal, som ogsaa det ærede Medlem, Hr. J. Chr. Jensen, var inde paa, nemlig en